Det kongelige
Justis og Beredskapsdepartement,
Postboks 8005 - Dep.
OSLO 0030.

Flateby, 31. mai 2020.

Forslag til ny våpenforskrift.

Jeg vil først bemerke at det fremlagte forslaget til ny våpenforskrift, denne gang gir et klart lovverk å forholde seg til. Det er også foretatt oppryddinger, som fjerner flere ulogiske forbud. Dette er positivt.

Mine kommentarer vil hovedsakelig bemerke de punkter som bør endres.

Under gjennomgangen av høringen oppdager jeg at JD allerede har gjort endringer i eksisterende Våpenforskrift, uten å sende endringene på høring. Og deretter refereres det i høringen til denne forskriften, som om den var trådt i kraft.
JD skriver på side 5 i Høringsnotatet:
"I § 2-5 vidareførast kravet til løyve for å kunne erverve og ha våpenmagasin med stor patronkapasitet etter gjeldande våpenforskrift § 7 a.".
Men gjeldende våpenforskrift har ingen § 7a. Og det er gjort flere endringer i våpenforskriften, i §§ 1, 4, 7, 22, 41, 55, 56, 64, 66, 67, 70, 71, 78, 93, 100 og 106.
Dette er faktisk så ureglementert at hele høringen må trekkes tilbake, og sendes på nytt. De endringene som er gjort uten høring, kan tas med i nytt forslag til våpenforskrift.

Jeg vil likevel kommentere høringen, og de forskjellige paragrafene.

Kapittel 2 Løyve- og meldeplikt for skytevåpen, våpendelar og ammunisjon

§ 2-3 *Skytevåpen som er fritekne frå løyveplikt*
pkt. 10. Armbrøst produsert før 1900.

Her har det sneket seg inn en trykkfeil. Nåværende forskrift angir årstallet 1993, som er året da armbrøst ble forbudt.

Kapittel 3 Våpentypar, våpendelar og ammunisjon det ikkje kan gjevast løyve for

JD skriver i forarbeidene at "Gjeldande krav til særskilt løyve for skytevåpen i kaliber .455 og større er ikkje ført vidare i § 3-1. "
Forbudet mot disse kalibrene har vært ulogisk, og preget av synsing. Positivt at forbudet fjernes.

§ 3-2 *Rifler*
Politiet kan ikkje gje løyve for rifler med kortare totallengde enn 84 cm eller
kortare pipelengde enn 40 centimeter.

Det er personer som allerede innehar slike rifler, og denne bestemmelsen betyr at de må levere inn sine våpen. For å unngå dette foreslår jeg følgende tillegg til paragrafen, som et nytt siste ledd:

§ 3-2 *Rifler*
Bestemmelsen gjelder kun for nye ervervstillatelser.

§ 3-4 *Halvautomatiske pistolar*
I forarbeidene står: "I nr. 3 fastsetjast eit forbod mot våpendelar som gjer pistol eller revolver om til eit tohandsskytevåpen. Slike våpendelar gjer at desse våpentypane får stor rekkevidde, samstundes som dei enkelt kan berast skjult ved å demontere eller felle ned skjeftet. Kombinasjonen av desse eigenskapane gjer slike skytevåpen særskilt farlege ved misbruk."

Her er det flere feil i grunnlaget for forbudet. En pistol vil ikke få lenger rekkevidde ved å påmontere et skjefte. En pistol kan bæres skjult, selv om den aldri har vært påmontert skjefte. Pistolen blir rent faktisk ikke mer farlig av å påmonteres skjefte. Personlig har jeg aldri observert noen med slikt våpen, men forbudet i § 3-4 baserer seg ikke på fakta, og bør fjernes.

§ 3-6 Våpen som ikkje reknast som skytevåpen

I første avsnitt står nå: "Det er ikkje tillate å erverve, ha, tilverke, innføre eller omsette særskilt farlege gjenstandar som saknar eit lovleg bruksområde og som står fram som eit valdsprodukt, som til dømes:"
Her er ordlyden "til dømes" tatt inn. Dette gjør hele paragrafen uklar, ved at ikke bare de opplistede gjenstandene skal være forbudt, men også enhver gjenstand en tjenestemann personlig mener er et voldsprodukt. Lovteksten blir helt uforutsigbar, noe Høyesterett tidligere har påtalt.
Tolking av straffebestemmelser må skje med Grunnlovens § 96 og EMK artikkel 7 som bakteppe, og straffansvar skal ha klar hjemmel i lov. I Rt. 2009 s. 780 avsnitt 21 fremholder Høyesterett at etter EMD's praksis oppstiller EMK artikkel 7 også "krav om at lovbrudd må være klart definert ved rettsregler som er tilgjengelige for allmennheten, og forbyr at straffebestemmelser blir tolket utvidende eller analogisk til skade for tiltalte".
Inntak av teksten "til dømes" gir rom for utvidende tolking, og må fjernes fra forskriften.

§ 3-6 Våpen som ikkje reknast som skytevåpen
pkt. 12. Blankvåpen.

Dette nye punktet er tatt inn helt uten kommentarer. Det er ikke behandlet i forarbeidene, og det er ikke laget noen definisjon på hva blankvåpen er. Vi kan ikke vite hvorfor dette er tatt inn, eller hva som er hensikten med et forbud.
I Store Norske Leksikon (SNL.no) står denne definisjonen:
"Blankvåpen er en fellesbetegnelse for hugg- og stikkvåpen som brukes i nærkamp i motsetning til håndskytevåpen og de tidligere kastevåpen. Blankvåpen omfatter alle former for spyd, sverd og økser."
Etter denne definisjonen er kniver, bajonetter og macheter å definere som blankvåpen. Og også alle former for økser.
Det er svært mange personer som innehar machete, bajonetter, økser og andre blankvåpen. Det vil ikke være slik at alle personer som innehar slike gjenstander blir klar over et forbud. Disse vil være uvitende lovbrytere. Dersom politiet ved et senere tidspunkt kommer over blankvåpen hos en

person, vil vedkommende bli straffet. Dette er ikke en teoretisk mulighet, tilsvarende har allerede skjedd, f. eks. etter innføring av forbudet mot batangakniv.
Det er i høringsnotatet ikke berørt hvordan befolkningen skal varsles om et forbud. Erfaringen fra endringer i Våpenloven, hvor det i to omganger er innført skjerpede krav til våpenskap, er dårlig. Selv om politiet har oversikt over alle landets våpeneiere via våpenregisteret, så ble det aldri gjort forsøk på å informere direkte. Også i slike tilfeller er personer blitt straffet, for uvitende å bryte loven.
Det er i høringsnotatet ikke berørt problemet med erstatning til de som må levere inn sine blankvåpen.
Grunnlovens §105 sier: "Krev omsyn til samfunnet at nokon må gje frå seg sin faste eller rørlege eigedom til offentleg bruk, skal ho eller han få fullt vederlag av statskassa."
Det er altså slik at grunnloven gir rett til erstatning. De administrative kostnadene med dette vil selvfølgelig bli store. At dette ikke er kommentert i høringsnotatet, gir grunn for mistanke om at det ikke finnes noen intensjon om å gi erstatning. Det er i tilfelle et lovbrudd fra myndighetenes side.
Når det gjelder macheter har JD nylig avsluttet en egen høring om forbud. Og så kommer det her et langt mer omfattende forbud, som en innskutt bisetning, ett lite punkt. Hvordan kan dette skje? Det er svært mange personer og organisasjoner som har levert høringssvar til forbudet mot machete. Men dette forbudet som blir innført via Våpenforskriften er ikke på noen måte blitt offentliggjort. Det kan virke som en bevisst handling å holde punktet skjult. Dette er å holde alle som leverte høringssvar til machete-forbudet for narr.

Punktet må slettes fra paragrafen.

Kapittel 4 Erverv av skytevåpen, våpendelar og ammunisjon til jakt, sportsskyting og samling

§ 4-2 Erverv av mer enn åtte skytevåpen til jaktbruk.

Det bør framkomme i forskriften at det skal vektlegges jegerens spesifikke behov for å erverve flere enn åtte jaktvåpen. Det bør også framkomme at jegere som allerede innehar fler enn åtte jaktvåpen ikke behøver å avhende disse, for å erverve nye våpen.

Jeg foreslår følgende tekst:
§ 4-2 Erverv av mer enn åtte skytevåpen til jaktbruk.
Politiet kan gi tillatelse til erverv og innehav av flere enn åtte jaktvåpen, til personer med behov for dette. Det er ikke krav om at personer som innehar flere enn åtte jaktvåpen må avhende våpen, for å få ervervstillatelse på nye.

Det var, etter tidligere Våpenforskrift, en beskyttelse for kniver som tilhørte en samling. På den måten kunne personer lovlig inneha kniver, som ellers er forbudt, nå etter ny § 3-6. Det var også mulig å innhente politiets skriftlige tillatelse til å være registrert knivsamler. Denne muligheten ble, av uviss årsak, borte i forrige Våpenforskrift. Dette har skapt en usikker legal situasjon for personer som reelt er innehavere av en knivsamling, men ikke har en skriftlig tillatelse. Det er ikke behov for en omfattende vurdering av samleområde, slik § 5-10 legger opp til, her bør skikkethet være kriteriet. Alle personer som innehar våpenkort, eller tilfredsstiller våpenlovens krav til skikkethet,

bør kunne få en tillatelse til samling. Paragrafen hører naturlig til i kap. 4, sammen med samling på våpen og ammunisjon.

Jeg foreslår følgende nye paragraf:
§ 4-15 Knivsamling.
Politiet kan gi tillatelse til å erverve og inneha kniver til samling. En slik tillatelse gjelder kniver, som normalt er forbudt etter § 3-6.

Kapittel 5 andre ervervsgrunnlag.

I forarbeidene skriver JD at "I § 5-7 vidareførast føresegnene om erverv av skytevåpen til vern mot åtak i gjeldande våpenforskrift § 19, men slik at det vert presisert at det berre gjeld til vern mot åtak frå isbjørn. Etter gjeldande praksis vert det ikkje gjeve løyve til erverv av skytevåpen til forsvar mot andre dyr eller personar og denne endringa er såleis ein forskriftsfesting av gjeldande praksis."

Med dette fratar JD alle myndigheter muligheten til å innvilge våpen til beskyttelse mot personer. Praksis pr. i dag er å ikke innvilge dette, men en situasjon kan oppstå hvor det er nødvendig å innvilge en slik tillatelse. Da er dette gjort helt umulig i forskriften. Forskriften bør endres, slik at også beskyttelse mot andre dyr eller personer er en mulighet.

Jeg foreslår følgende endring i tittel på paragrafen, og et nytt siste ledd:
§ 5-7 Erverv og innehav av skytevåpen til personlig vern.
Politiet kan gi personer med spesielt behov, tillatelse til å erverve og medbringe skytevåpen, til beskyttelse mot dyr eller personer.

Kapittel 6 Oppbevaring, transport og sending av skytevåpen, våpendelar og ammunisjon

§ 6-6 Transport og sending av skytevåpen og ammunisjon
Den som transporterar skytevåpen på offentleg stad kan ikkje bære skytevåpenet i hylster eller liknande, som er festa til kroppen.

Jeg vil bemerke at transport i hylster er den tryggeste måten å transportere skytevåpen på, dette forbudet er derfor ikke hensiktsmessig. Vil også påpeke at personer som innehar legale våpen, allerede er erklært å være pålitelige. Kriminelle individer vil selvfølgelig ikke bry seg om en slik bestemmelse. Den rammer derfor kun de som ønsker å transportere våpen på tryggest måte. Forbudet bør fjernes.

Kapittel 11 Forvalting, kontroll og tilbakekall av våpenløyve

§ 11-3 Kontroll med våpentillatelse for sportsskyttere med spesiell tillatelse
Sportsskyttarar som har løyve til å erverve og ha våpenmagasin etter § 2-5 eller halvautomatisk rifle etter § 4-4 andre ledd i denne forskrifta, skal kvart femte år sende eit oversyn over gjennomførte skytekonkurransar i den skytesporten som grunngjev løyvet til det politidistrikt der vedkomande er folkeregistrert.

En slik bestemmelse vil ikke trygge samfunnet for uønskede hendelser med våpen, og vil heller ikke fremme en trygg våpenbruk. Det står heller ikke angitt i paragrafen hva som skal være reaksjonen, dersom en sportsskytter glemmer å sende inn denne oversikten.
Det er opparbeidet praksis, også spesifisert i rundskriv, at jegere og sportsskyttere som har vært aktive over tid, men av forskjellige årsaker har fått et lavere aktivitetsnivå, likevel skal få beholde sine våpen.
Paragrafen bør slettes.

§ 11-6 *Kontroll med oppbevaring i privat bustad*

Politiet må sende førehandsvarsel før dei kan føre kontroll med oppbevaring av skytevåpen, våpendelar eller ammunisjon i privat bustad. Førehandsvarselet må vere motteke av vedkomande løyvehavar minst 48 timar før kontrollen kan finne stad.

Kontrollen i private boliger er en skamplett i det norske lovverket. Den var tvilsom i forhold til Grunnloven, med forrige Våpenlov. Etter en rettssak fant Høyesterett at kontrollen var legitim, da Våpenloven hadde krav om forhåndsvarsling. I ny Våpenlov er kravet om varsling tatt bort, det er derfor grunnlag for på nytt å prøve denne bestemmelsen for Høyesterett.
Jeg vil foreslå endring i paragrafen, for å sikre at våpeneieren har mottatt varsel om kontroll:

§ 11-6 *Kontroll med oppbevaring i privat bustad*
Politiet må sende førehandsvarsel før dei kan føre kontroll med oppbevaring av skytevåpen, våpendelar eller ammunisjon i privat bustad. Førehandsvarselet må vere <u>forkynt</u> vedkomande løyvehavar minst 48 timar før kontrollen kan finne stad.
Politiet sin kontroll av oppbevaring i privat bustad skal skje på det eller dei stadar som løyvehavar syner fram som oppbevaringsstad for skytevåpen, våpendelar eller ammunisjon. Manglar det skytevåpen eller våpendelar på oppbevaringsstaden i høve til det som er registrert hjå løyvehavar, skal vedkomande opplyse om kvar gjenstandane er, og gjevast ein kort frist til å syne fram dei aktuelle skytevåpen eller våpendelar for kontroll.
Ved denne kontrollen stiller politiet som forvaltningsmyndighet.

Kapittel 14 overgangsreglar

Forbud om å inneha våpentyper som tidligere var lovlig å erverve og inneha, og som må innleveres, må ha en kompensasjonsordning. Det fremstår som urimelig at det ikke skal gis kompensasjon dersom det blir forbudt å eie, eller omsette, våpentyper som politiet har tidligere innvilget ervervstillatelse på.
Selv om det gis tillatelse til å inneha slike våpen som er lovlig ervervet før et forbud, blir det umulig å få omsatt våpenet og våpeneieren kan dermed lide et stort økonomisk tap.
Minner om Grunnlovens §105: "Krev omsyn til samfunnet at nokon må gje frå seg sin faste eller rørlege eigedom til offentleg bruk, skal ho eller han få fullt vederlag av statskassa."

Jeg foreslår derfor følgende nytt, siste avsnitt:

§ 14-1 *Overgangsreglar*
Personer som innehar våpen eller våpendeler, som blir forbudt etter ikrafttredelse av Våpenloven, og som leverer disse til politiet, skal ha full erstatning.

Våpenloven

Det er i høringen tatt inn flere punkter med forslag til endringer i Våpenloven.
Disse hører ikke hjemme i en høring om forskriften, men må tas via Stortinget i egen høring.

Med hilsen
Geir Arvid Reien
Engaveien 27
1911 Flateby
e-post: greien@online.no